

Iratkarantén miatt a mai napon iktatva!

Érkezett:

Személyesen

Átadókönyvvel/helyi kézbesítéssel

Faxon/e-mailen

Postán

Alkotmánybíróság

A Szegedi Törvényszék mint az első fokon eljáró Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság jogutódja útján

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) a 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg Kúria mint felülvizsgáló bíróság Kfv. VI.38.366/2018/6 számú ítélete alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

2018 május 14-én kérelmet nyújtottam be, amelyben kértem, hogy részemre a hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény (a továbbiakban: Hdt.). 7/A. § (2) bekezdés b) pontja alapján volt hadigyámoltként a Hdt. 10. § (1) és (4) bekezdése és 15/A d) pontja szerint egyösszegű térítést és járadékot állapítson meg.

Kérelmemet az alapozta meg, hogy édesapám, [REDACTED] az I. közérdekű munkaszolgálatos zászlóaljban 1940 és 1941 között Hódmezővásárhelyen majd 1942-ben Oroszországba szállítása után, ott végzett kényszermunkát munkaszolgálatosként. 1943. január hónapban Golopusovka térségében orosz hadifogságba került, onnan Marsanszkba szállították, ahol hadifogolyként dolgoztatták. A hadifogságból 1945 végén betegen, tifuszosan, lábán fagyási sérülésekkel szabadult. Az embertelen körülmények között töltött évek során egészségi állapota megromlott, amely egész későbbi életére kihatott. Édesapám [REDACTED] én elhunyt.

Édesanyámat, [REDACTED] ugyancsak zsidó származása miatt 1944. júniusában deportálták és előbb a terezini, majd bergen-belseni koncentrációs táborokban fogolyként, embertelen körülmények között kényszermunkát végeztek vele. 1945. augusztusában a fogságból betegen, soványan, súlyos egészségkárosodással érkezett meg. Főként mozgásszervi és

nizgalabon

idegrendszeri betegségei voltak, melyek 1. [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] bekövetkezett haláláig végigkísérték.

CS-02/B01/3499-6/2018. számú határozatával a [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] kérelmemet elutasította, mert álláspontja szerint nem igazoltam egyik szülőm hadirokkantságát és így hadigondozásra való jogosultságomat sem, mert nem csatoltam szüleim hadirokkantságát megállapító iratot, sem pedig a Hdt. 3. § (3) bekezdésében a rehabilitációs szakértői szerv által az egészségkárosodás mértékének vizsgálatáról (37, illetve 38 évvel haláluk után!) és megállapításáról kiállított dokumentumot.

CS/B01/6624-2/2018. számú határozatával a [REDACTED] az elsőfokú közigazgatási határozatot, fellebbezésemet elutasítva, helybenhagyta. Határozata indokaként lényegében arra hivatkozott, hogy a Hdt. alapján kizárólag korabeli iratokkal lehet igazolni a jogosultság hadi eredetét, és a Hdt. kötött bizonyítási rendszerére tekintettel nem érvényesülnek az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016 évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. § (2) és (4) bekezdéseiben szabályozott, a közigazgatási eljárások szabad bizonyítási rendszerére vonatkozó rendelkezések, így az általam az elsőfokú határozat ellen előterjesztett fellebbezésben hivatkozott, az Ákr. 64. § (1) bekezdésében szabályozott, az Ákr. által „kiemelt jelentőségűnek” nevezett ügyfél nyilatkozataként tett nyilatkozatom sem használható fel bizonyítási eszközként.

15.K.27.512/2018/9. számú ítéletében a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság keresetem alapján a másodfokú közigazgatási határozatot megváltoztatva, eredeti kérelmemnek helyt adva, részemre volt hadigyámoltként rendszeres havi járadékot és egyösszegű térítést állapított meg. Indokolásában rámutatott arra, hogy a Hdt. az Ákr. 64. § (1) bekezdésében szabályozott ügyfélnyilatkozat alkalmazását nem zárja ki és „a Hdt. 7/A. § (2) bekezdés b) pontjának és 15/A. §-ának a józan ésszel és a közjóval összhangban álló értelmezése alapján a felperes nyilatkozata alkalmas szülei hadirokkanttá válásának, hadieredetű fogatkozásának bizonyítására, pótolja az okirati bizonyítékot”.

Kfv.VI.38.366/2018/6 számú ítéletével Kúria mint felülvizsgálati bíróság a [REDACTED] alperes felülvizsgálati kérelme alapján a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletet hatályon kívül jelezte és keresetemet elutasította. Tekintettel arra, hogy a felülvizsgálati eljárásban a [REDACTED] alperes lényegében már nem vitatta, hogy általánosságban a Hdt. esetében is érvényesül az Ákr. szabad bizonyítási rendszere, így az Ákr. 64. § (1) bekezdésében szabályozott ügyfélnyilatkozat is felhasználható bizonyítási eszközként, így a felülvizsgálati eljárásban csak az vált eldöntendővé, hogy ez a szabad bizonyítási rendszer érvényesül-e a Hdt. 3. § alkalmazásában is. A Kúria azt állapította meg, hogy a fogatkozás hadi eredete igazolására alkalmas az ügyfél nyilatkozata, de a Hdt. 3. § kötött bizonyítást ír elő, tehát, ha az eljárásban nem kerül becsatolásra az egészségkárosodás mértékét a hadirokkant vizsgálata alapján megállapító rehabilitációs szakértő szerv szakvéleménye (akkor is, ha ennek beszerzése lehetetlen mert az adott hadirokkant vizsgálatát előíró jogszabály annak halála után 15 évvel jelent meg), akkor ez a

bizonyíték semmivel nem pótolható, tehát engem, mint volt hadigyámoltat semmiféle hadigondozás nem illet meg.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A közigazgatási eljárásban valamennyi jogorvoslati lehetőséget kimerítettem, a közigazgatási határozatot bíróság előtt eredményesen megtámadtam, de a [REDACTED] [REDACTED] alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem alapján a Kúria által hozott ítélet ellen további jogorvoslatnak helye nem volt.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

A Kúria postai úton kézbesített ítéletét 2021 február 16-án vettem át, így jelen alkotmányjogi panaszomat határidőben terjesztem elő.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

A jelen jogi panaszt megelőző közigazgatási eljárásokban félként, a Kúria támadott ítéletét eredményező bírósági eljárásban felperesként vettem részt, így érdekeltségem nem szorul külön bizonyításra.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta, vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

A Kúria ítélet indokolásának [33]-[36] pontjai kizárólag a Hdt. 3. § (3) bekezdésének értelmezésével foglalkoznak és megállapítják, hogy a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletében a Hdt. 3. § (3) bekezdését megsértve hozta meg ítéletét, és azt ezen okból kellett hatályon kívül helyezni és keresetemet elutasítani. Ennek a jogszabályhelynek a bírósági értelmezése azért alkotmányjogi jelentőségű kérdés, illetve a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, mert az Országgyűlés a Hdt. 7/A. § (2) bekezdése és 15/A. § beiktatásával és ebben az hadigondozottakat megillető ellátásnak a volt hadigyámoltakra való kiterjesztésével éppen az Alkotmánybíróság 2/1998. (II.4) AB határozatban megállapított, a volt hadigyámoltaknak a hadigondozotti ellátásra jogosultak köréből való kihagyása, mint az alkotmány által tiltott hátrányos megkülönböztetés miatt megállapított mulasztásos alkotmányértést orvosolta. Amennyiben a volt hadigyámoltak a Hdt. 3. § alkotmányértő bírósági alkalmazása miatt a volt hadigyámoltak a mulasztásos alkotmányértés megállapítása és a Hdt. hivatkozott rendelkezéseinek beiktatása ellenére nem juthatnak hadigondozáshoz olyan, a volt hadigyámolti minőséghez inherensen hozzátartozó objektív ok, vagyis a volt hadigyámolt hadirokkant felmenőjének a jogszabály hatályba lépése előtt bekövetkezett halála miatt, sem az Alkotmánybíróság mulasztásos alkotmányértést megállapító határozata, sem a Hdt. ezen határozatot végrehajtó módosítása nem érte volna el a célját, tehát az alkotmányértő állapot fennmaradt volna.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

XV. cikk (1) és (2) bekezdés

XXIV. cikk (1) bekezdés

XXVIII. cikk (1) bekezdés

28. cikk

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

A Kúria támadott ítéletének [33] pontja szerint a Hdt. 3. § (3) bekezdése olyan kötött bizonyítást ír elő, amelyben a *„[r]ehabilitációs szakértői szerv vizsgálatának [kiemelés tőlem] es megállapításának hiányában a bizonyíték ügyfél általi pótlása fel sem merülhet”*. és a [32] pont szerint *„[e]gy eleve nem létező bizonyíték pótlása fogalmilag kizárt”*. A Kúria ezen jogértelmezésének tartalmát egyértelművé teszi a lényegében azonos tényállás (volt hadigymolt részére az elsőfokú bíróság által hadigondozást elrendelő ítélet bizonyítatlanság miatt való hatályon kívül helyezése), a Kúria azonos tanácsa által hozott Kfv. 37.788/2018/7. számú ítélet [31] pontja, amely szerint *„[a]z édesapa vizsgálatának hiányában a hadirokkanti státusza alappal utólagosan nem állapítható meg, ebből következően a felperes sem lehet volt hadigymolt”*. Ez egyértelműen azt jelenti, hogy a Kúriának a támadott ítéletben is megfogalmazott jogértelmezése szerint a Hdt. 7/A. § (2) bekezdés b) pontja és 15/A. § szerint volt hadigymolti minőség megállapításához a megállapítás időpontjában annak a felmenőnek, akinek hadirokkantsága alapján a hadigondozást kérik, életben kell lennie, ellenkező esetben ugyanis a rehabilitációs szakértői szerv a Hdt. 3. § (3) bekezdése szerint nem tudja megvizsgálni. Tehát a jelen alkotmányossági panasz nem a Kúria által vélelmezett bizonyítási rendszert (szabad vagy kötött) támadja, hanem a Kúria egy adott jogszabályhely, a Hdt. 3. § (3) bekezdésének alkotmányosértő értelmezésén alapuló jogalkalmazását.

A Hdt. 7/A. § (2) bekezdés b) pontja és 15/A. § szerint volt a hadigymolt az a személy, aki bizonyítja, hogy szülője a volt hadigymolt 18 éves kora vagy nappali tagozaton történő felsőoktatásban való részvétele esetén maximum 25 éves kora előtt, 1949. január 1-je előtti vesztesség alapján hadirokkantnak minősül, de a Hdt. 15/A. § a) – d) pontja alapján nem részesül hadigondozásban.

A Hdt. 1. § (1) bekezdés a) pontja és 2. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulata alapján hadirokkant az aki az első vagy második világháborúban teljesített katonai szolgálatot beleértve a közérdekű munkaszolgálatot is.

A közérdekű munkaszolgálatot megalapozó a honvédelemről szóló 1939. évi II. törvénycikk 230. § (1) bekezdése szerint közérdekű munkaszolgálatra volt kötelezhető minden 21-24 éves férfi.

A KSH adatai alapján amikor jogalkotó a 2015. évi CIV. törvény 3. és 6. §-val beiktatta a Hdt. rendelkezései közé a volt hadigymoltakra vonatkozókat Magyarországon a férfiak átlagos élettartama 72,3 év volt. Figyelembe véve, hogy ilyen közérdekű munkaszolgálatot a második világháborúban legkésőbb 1945-ben lehetett elszervezni, a Hdt. alapján a volt hadigymolti jogot megalapozó hadirokkant még élő szülőnek 91 évesnek kellene lennie. Ennek alapján az a Kúria jogértelmezés, hogy volt hadigymolti jogosultságot csak akkor lehet megállapítani, ha a hadirokkant szülő a Hdt. 3.§ (3) bekezdése alapján a rehabilitációs szerv fizikailag meg tudja vizsgálni, azt feltételezi, hogy az Országgyűlés csak olyan zsidó származású volt hadigymoltaknak akart hadigondozást biztosítani, akiknek szülője legalább 91 évet vagyis az 2015-ben várható élettartamnál 18,7 évvel többet élt olyan körülmények között, hogy 1945 előtt jelentős fizikai és lelki sérüléseket szenvedett el. (Eltekintve attól az igen extrém esettől, hogy valaki 1 éves korában a Hdt. 15/A. §-t is figyelembe véve 1949 január 1-e előtt a világháborúból visszamaradt robbanóanyag felrobbanás miatt a Hdt. 1. § (1) bekezdés e) pontja alapján hadirokkanttá vált személy gyermekeként kér hadigondozást volt hadigymoltként a Hdt. 7/A. § (2) bekezdése szerint, amely esetben a 2015 évi CIV törvény hatálybalépésekor az még élő hadirokkantszülőnek csak 66 éves kellene lennie, minden más, nem zsidó származású volt hadigymolt esetben a még élő hadirokkant szülőnek legalább 84 évesnek, amely 11,7 évvel több mint 2015-ben férfiaknál várható élettartam, kellene lennie ugyanis a fenti extrém esettől eltekintve legalább 18 évesnek kellett lennie 1949 január 1. előtt ahhoz, hogy a Hdt. 1. § (1) bekezdés a) – b) pontja teljesüljön – az pedig nem lenne sem a józan észnek, sem a közjónak megfelelő, sem pedig erkölcsös célt szolgáló, ha az Országgyűlés a mulasztásos alkotmányértés orvoslására megalkotott 2015. évi CIV. törvény meghozatalakor csak a extrém esetekben akart volna biztosítani a volt hadigymoltaknak járó hadigondozást.) Mindezek alapján a Kúria jogértelmezése a józan ésszel és a közjával kirívóan ellentétes és tagadja, hogy a Hdt.-nek a volt hadigymoltakra vonatkozó, az Alkotmánybíróság által megállapított mulasztásos alkotmányértést orvosoló rendelkezéseinek beiktatása valóban erkölcsös célt szolgálna.

A fenti, a Kúria támadott ítéletében megjelenő jogértelmezés olyan kirívóan ütközik az Alaptörvény 28. cikkébe, amely az irányadó alkotmánybírósági gyakorlat mellett is alkalmas lenne önállóan is alkotmányértés megállapítására, de éppen kirívó jellege miatt a közigazgatási eljárás tekintetében az Alaptörvény XXIV. cikke alapján, a Kúria eljárása miatt pedig az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján a tisztessége eljárás alkotmányos követelményébe is ütközik.

Nyilvánvalóan alkotmányértően tisztességtelen az a közigazgatási vagy bírósági eljárás, amely olyan jogértelmezést alkalmaz, amely ellehetetleníti a volt hadigymoltak igényérvényesítését, semmibe véve az Országgyűlés, mint jogalkotó által, az Alkotmánybíróság által megállapított mulasztásos alkotmányértést orvosolva Hdt. 2015-ben történt módosítását, vagyis a volt hadigymoltak hadigondozásba vételét, mint jogalkotási célt azzal, hogy olyan feltételt támaszt, amely az emberi élet végeessége miatt gyakorlatilag teljesíthetetlen. A 2015. évi CIV. törvény 3. és 6. §§ által beiktatott Hdt. 7/A. § (2) bekezdésének és 15/A. §-nak pedig éppen az

volt a célja, hogy a politikai okból a hadigondozottak körében korábban kihagyott volt hadigymoltakat hadigondozásra jogosultakká tegye és nem az ellenkezője, tehát, hogy ahhoz a bíróság jogalkalmazása során gyakorlatilag teljesíthetetlen feltételt szabjon. Mind a közigazgatási határozatokban, mind a Kúria ítéletében megjelenő azon feltétel, hogy csak akkor válhattam volna volt hadigymolttá, ha szüleim még életben vannak és őket a rehabilitációs szakértői szerv megvizsgálhatja, nyilvánvalóan tisztességtelen eljárást jelent.

Az ilyen tisztességtelen eljárás tehát azt jelentené, hogy annak a gyermeke, aki a „*Lager Heidenau*”-ban „*Žagubica fölött a hegyekben*” munkaszolgálatosként végzett kényszermunka során „1944. augusztus-szeptember”-ben fagyás következtében elvesztette egyik lábát csak akkor válhatna a Hdt. 2015-ben történt módosítása alapján volt hadigymolttá, ha a lábát elvesztett szülőjét a rehabilitációs szakértői szerv személyesen meg tudná vizsgálni, különben nem lenne megállapítható, hogy érte-e lába elvesztésével 20%-nál nagyobb egészségkárosodás.

A tisztességtelen eljárás alkotmányos tilalmán túlmenően, a Kúria támadott ítéletének jogértelmezése a diszkrimináció tilalmát sérti. Az Országgyűlés, mint jogalkotó, éppen az Alkotmánybíróság által megállapított mulasztásos alkotmányértékt orvoslva Hdt.-nek a 2015. évi CIV. törvénnyel történt módosítása alkalmával nem kívánt különbséget tenni a volt hadigymoltak között annak alapján, hogy hadirokkant szülőjük a törvény hatályba lépésekor, vagyis 2015. július 4-én még életben volt-e avagy sem. A 2015. évi CIV. törvénynek sem Hdt. 7/A. § (2) bekezdését beiktató 3. §-nak, sem a Hdt. 15/A. §-t beiktató 6. §-nak indokolása nem tartalmaz semmilyen utalás arra, hogy az Országgyűlés mint jogalkotó a volt hadigymoltak csoportját ketté kívánta volna osztani olyanokra, akiknek szülője még életben van és olyanokra, akiknek nem, sőt az indokolás éppen azt támasztja alá, hogy az valamennyi, Hdt. 7/A. § (2) bekezdésében és 15/A. §-ban felsorolt valamennyi, a volt hadigymolt feltételeinek megfelelő személyre kiterjed. Az Országgyűlés, mint jogalkotó akaratának megfelelően a volt hadigymoltak homogén csoportot képeznek, akiknek csoportképző tényezője kizárólag az, hogy a Hdt. 7/A. § (2) bekezdésében és 15/A. §-ban felsorolt feltételeknek megfelelnek. Ennek megfelelően a Kúria azon jogértelmezése, amely ezt a homogén csoportot megbontja még élő szülővel rendelkező volt hadigymoltakra és olyanokra, akiknek szülője már halott, az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdéseiben szabályozott diszkrimináció tilalmába ütközik.

3. Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

a) Nyilatkozat arról, hogy az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését

Nem.

b) Ügyvédi vagy kamarai jogtanácsosi meghatalmazás eredeti példánya, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról (Melléklet)

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Melléletek)

a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 15.K.27.512/2018/9. számú ítélete

a Kúria Kfv.VI.38.366/2018/6 számú ítélete

Kelt: Hódmezővásárhely, 2021. április 12.

[REDACTED]

született: [REDACTED]

született: [REDACTED]

anyja neve: [REDACTED]

lakcím: [REDACTED]